

Nr 332

Av herrar **Kaijser** och **Blomquist**, *angående statsbidragen till kommunala familjedaghem.*

(Lika lydande med motion nr 429 i Andra kammaren)

I årets statsverksproposition, bilaga 7, föreslås att riksdagen måtte godkänna de av 1966 års familjedaghemsutredning föreslagna grunderna för bidrag till kommunala familjedaghem att gälla fr. o. m. den 1 januari 1969.

Vi hälsar utredningens förslag med tillfredsställelse men vill i ett väsentligt stycke förorda annorlunda principer. Det gäller den av utredningen föreslagna spärregeln för kommuner med mer än 10 000 invånare, som innebär att antalet familjedaghemplatser vid beräkningen av statsbidraget inte bör få överstiga antalet barnstugeplatser — lekskoleplatser oräknade.

Vi anser inte att fördelarna av den institutionella barntillsynen är så klara att de berättigar till den prioritering av barnstugeverksamheten som propositionens förslag i själva verket innebär. Vi vill i det sammanhanget fästa uppmärksamheten på att familjedaghemsutredningen bl. a. uttalar i sitt förslag, att det kan finnas samhällen där familjedaghemmen lämpligen kan vara inte bara ett komplement till barnstugorna utan fastmer en självständig form för barntillsyn. I en partimotion år 1966 framhöll vi att man inte kunde »undgå intrycket av en allmänt negativ ställning till familjedaghem som tillsynsform» i den då föreliggande propositionen (nr 54/1966). Det är för oss därför glädjande att nu finna en ändrad attityd i utredningen och i statsverkspropositionens förslag. Därför ger enligt vår mening den ovannämnda spärregeln intryck av ambivalens, vilket vi beklagar.

Många skäl talar mot den föreslagna prioriteringen. Flera barn blir lätt sjuka i större grupper — de s. k. infektionskänsliga — och trots att barn vid egen sjukdom eller smittsam sjukdom i vederbörandes eget hem ej får besöka barnstuga, sker det ofta. Följderna är välbekanta. Många av de övriga barnen blir nedsmittade, deras familjer blir sjuka med alla de konsekvenser det medför. I ett familjedaghem kan däremot sjuka barn lättare isoleras och kontrolleras. Somliga barn är dessutom psykiskt känsliga och har därför svårt att anpassa sig i det lite större kollektiv, som en barnstugegrupp utgör.

Vidare anser vi det klart fördelaktigt att de allra yngsta barnen tas om hand i smärre grupper, sådana som bildas inom familjedaghemmen.

Beträffande vårdtiderna är det, som utredningen påpekar, betydligt lättare att anpassa familjedaghemmens öppethållande än barnstugornas.

Ett skäl som brukar anföras mot familjedaghemmen är s. k. bristande kontinuitet, d. v. s. att det skulle förekomma täta byten av daghem för barnen. Vi ifrågasätter om barnstugorna skulle vara avsevärt överlägsna i det avseendet. Det förekommer alltför ofta för barnen tragiska utgallringar i dessa institutioner på grund av det av platsbristen betingade stora efterfrågeöverskottet.

Ett mycket väsentligt skäl för att inte prioritera någon av de två tillsynsformerna — familjedaghem och barnstugor — är att många kommuner — inte bara utflyttningskommuner och glesbygdskommuner — helt enkelt inte har råd att göra så dyrbara investeringar som byggandet av barnstugor medför. I flera fall skulle det dessutom vara ekonomiskt oriktigt, t. ex. i utflyttningsorter, där barn tillsynsbehovet kan komma att upphöra inom en relativt kort framtid. Familjedaghemstillsynen blir här fördelaktigare ur kostnadssynpunkt, då den besparar kommunen de fasta kostnaderna för lokaliteterna och även en del driftkostnader.

Man skulle kunna undvika de av de föreslagna spärreglerna orsakade orättvisorna genom att i stället för procentuella bidrag tillämpa fasta bidrag, vilka skulle beräknas per tillsynsplats och år och avse både institutionell och icke institutionell tillsyn. Vi vill emellertid i avvaktan på erfarenheter av det nya bidragssystemet tillstyrka detta, dock med undantag för den omnämnda spärregeln. Vi vill inte heller påyrka ändring, d. v. s. höjning, av den föreslagna bidragssatsen, då vi anser det nödvändigt avvakta förslagets praktiska resultat.

Sammanfattningsvis anser vi att familjedaghemsutredningen i stort ådagalagt ett lovvärt arbete och tillstyrker i huvudsak det i statsverkspropositionen förordade förslaget om nya grunder för bidrag till kommunala familjedaghem att gälla fr. o. m. den 1 januari 1969 men avstyrker bestämt den regel som föreslås och som innebär att i kommuner med mer än 10 000 invånare antalet familjedaghemplatser vid beräkningen av statsbidraget inte får överstiga antalet statsbidragsberättigande barnstugeplatser.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att statsbidrag till kommunala familjedaghem utformas på så sätt att bidragsrätt föreligger när det i daghem, fritidshem, gemensamma barnstugeavdelningar och kommunala familjedaghem finns sammanlagt minst en plats per hundra invånare i kommuner med mer än 10 000 invånare samt minst en plats per 200 invånare i kommuner med upp till 10 000 invånare, varvid i samtliga fall inskränkningar i bidragsgivningen med hänsyn till tillsynsformen icke bör ske.

Stockholm den 25 januari 1968

Rolf Kaijser (h)

Per Blomquist (h)